

**KONKURSAS „PAMOKA GAMTOJE:
SVAJOKIME DRAUGE!“**

Pamoka „Kūdrinio pelėausio paslaptys“

**Pabradė
2019-06-18**

Švenčionių rajono Pabradės „Ryto“ gimnazijos mokinių komanda:

- 1) Justina Šurpickaitė, 8b klasė**
- 2) Viktorija Varnaitė, 8b klasė**
- 3) Ignas Bitinas, 8b klasė**
- 4) Tauras Jokūbas Grincevičius, 8b klasė**
- 5) Daniel Verikas, 8b klasė**

**Komanda bendradarbiavo su Asvejos regioninio parko
vyr. specialistėmis Jolanta Naruševičiūtė ir Laura
Leškevičiūtė**

Komandos vadovė geografijos mokytoja Zita Čičiurkienė

Pasidomėjome šikšnosparniais ir sužinojome...

- **Šikšnosparniai (lot. *Chiroptera*) sudaro penktadalį pasaulio žinduolių rūšių, tačiau dėl savo slėpiningo gyvenimo būdo yra viena iš mažiausiai ištirtų grupių ir tik paskutiniais dešimtmečiais atskleidžiama kiek daugiau jų biologijos žinių**
- **Šikšnosparniai yra vieninteliai pasaulyje skraidantys žinduoliai. Tik nesuklyskit – ne vieninteliai skraidantys gyvūnai, o žinduoliai!**
- **Unikali šikšnosparnių savybė – jie orientuojasi skleisdami ultragarsą ir ausimis gaudydami grįžtantį aidą**
- **Dar viena unikali šikšnosparnių savybė yra vabzdžiaėdžių šikšnosparnių sugebėjimas nepalankiu gyvenimo laikotarpiu 5 – 35 kartus sumažinti savo kūno temperatūrą ir dėl to sulėtėjus medžiagų apykaitai nesimaitinti net 5 – 7 šaltus mėnesius. Tai taip vadinamas žiemos įmygis arba hibernacija**
- **Į Lietuvos Raudonąją knygą yra įrašyta 11 šikšnosparnių rūšių**
- **Viena iš šių rūšių yra Kūdrinis pelėausis, kuri į Lietuvos Raudonąją knygą įrašyta nuo 1989 metų**

Kuo ypatingas kūdrinis pelėausis?

- Tai šikšnosparnių rūšis, kuri įrašyta į Lietuvos Raudonąją knygą
- Tai reti šikšnosparniai, aptinkami ištisus metus
- Gyvena įvairiose slėptuvėse arti vandens. Dienoja pastatuose, medžių drevėse, inkiluose
- Stipriausių skleidžiamų ultragarsų dažnis yra 35 kHz
- Maitintis išskrenda visiškai sutemus ir aktyvūs būna iki pat aušros
- Vabzdžius gaudo žemai ties vandens paviršiumi, dažniausiai netoli slėptuvių

© Šikšnosparnių apsaugos Lietuvoje draugija

Kūdrinio pelėausio paplitimas pasaulyje ir Lietuvoje

- **Paplitęs nuo Olandijos ir pietinės Švedijos iki centrinio Sibiro, atskiros populiacijos aptinkamos Mandžiūrijoje**
- **Europoje veisimosi kolonijos randamos Olandijoje, Šiaurės Vokietijoje, Danijoje, Pietų Švedijoje, Lenkijoje, Baltijos šalyse, Ukrainoje, Moldovoje, Slovakijos ir Vengrijos pasienyje**
- **Lietuvoje radavietės nutolusios viena nuo kitos dešimtis kilometrų**
- **Šios rūšys aptinkamos Biržų, Ignalinos, Kretingos, Pasvalio, Rokiškio, Trakų bei Švenčionių rajonuose**

Tai įdomu!!!

Vieta, kurioje gyvena didžiausia Lietuvos šikšnosparnių populiacija

Tai yra senasis Panerių geležinkelio tunelis.

Panerių tunelis buvo pradėtas statyti 1859 m. ,tiesiant geležinkelio **Sankt Peterburgas** – Varšuva atkarpą Vilnius – Lentvaris. Tiesiant geležinkelį, kelią link Lentvario pastojo aukštos **kalvos**, tad buvo nutarta per kalvas iškasti tunelį.

Dabar **šis tunelis** nebenaudojamas.

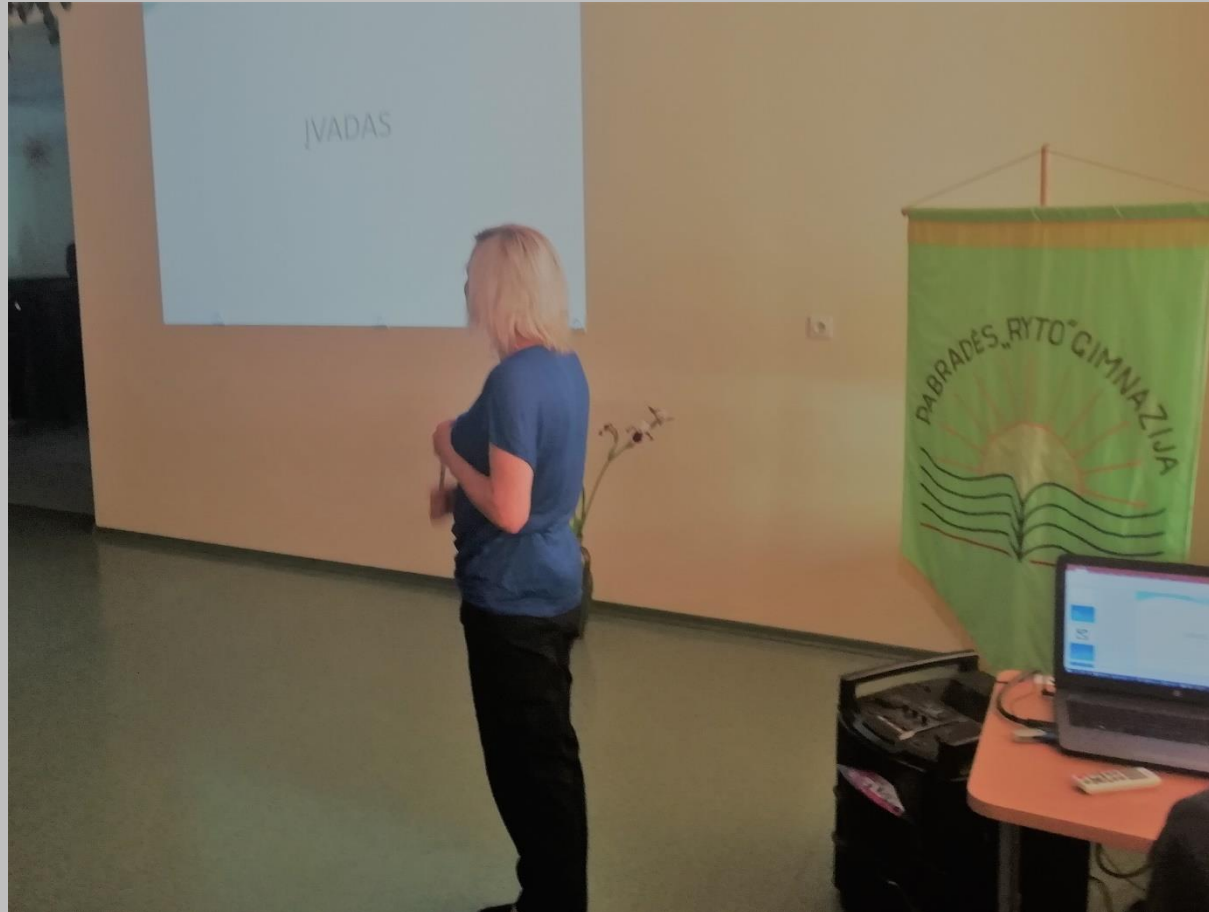
Tai įdomu!!!

Tai įdomu!!!

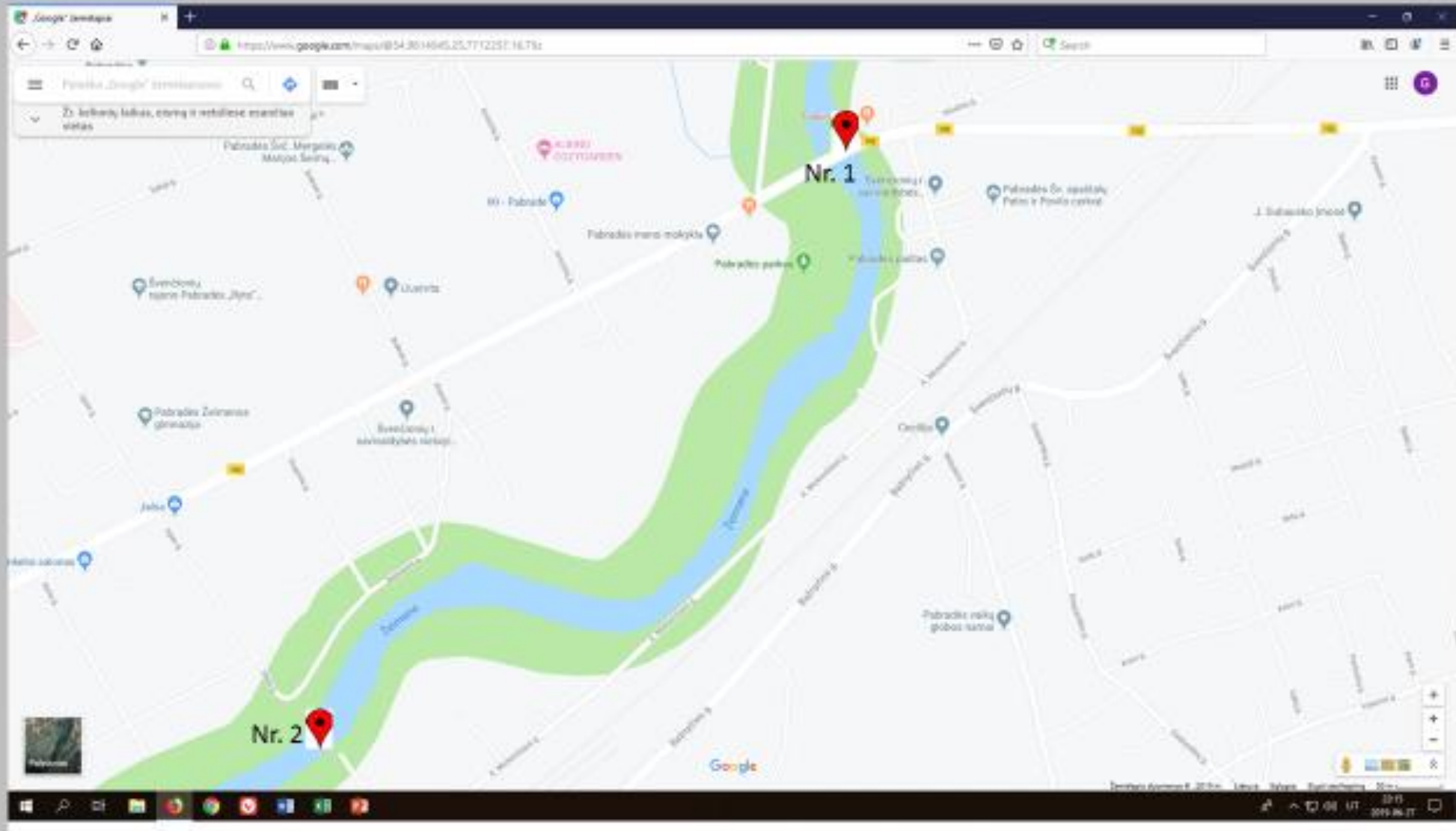
Sužinojome, kad ši šikšnosparnių rūšis gyvena ir Pabradėje...

- **Pasitarėme su Asvejos regioninio parko specialistėmis**
- **Asvejos regioninio parko vyr. specialistė Jolanta Naruševičiūtė pristatė mokiniams šiuos Lietuvos Raudonosios knygos atstovus**
- **Mokiniai labai susidomėjo, todėl nutarėme vykdyti kūdrinio pelėausio vasaros stebėjimus**
- **Kūdrinio pelėausio stebėjimai vyko 2019 m. birželio 18 - 19 d.**
- **Tai buvo 2 valandų trukmės pamoka kartu su Asvejos regioninio parko specialistais**
- **Pabradėje numatėme dvi stebėjimų vietas**

Asvejos regioninio parko vyr. specialistė Jolanta Naruševičiūtė pristato mokiniams kūdrinio pelėausio būsimus stebėjimus

Numatomos stebėjimų vietos Pabradėje

Stebėjimo vieta Nr.1- tiltas, esantis Vilniaus gatvėje (geografinės koordinatės - 613447, 6095645)

Stebėjimo vieta Nr.2 -pėsčiujų tiltas per Žeimenos upę (geografinės koordinatės - 612920, 6095050)

Į pamoką gamtoje kartu su Asvejos regioninio parko specialistais, mokytojais ir konkurse dalyvaujančia komanda atvyko ir kiti susidomėję mokiniai

Pavyko pastebėti skraidančius šikšnosparnius

Išmokome naudotis ultragarso detektoriumi

Užfiksavome kūdrinį pelėausį dviejuose stebėjimo taškuose !!!

Mokiniai atliko šias užduotis

1) Užpildė:

- ✓ kūdrinio pelėausio vasaros apskaitos stebėjimo vietos taškų vertinimo anketas
- ✓ kūdrinio pelėausio vasaros monitoringo duomenų registracijos formas
- ✓ kūdrinio pelėausio vasaros apskaitos stebėjimo vietos taškų buveinės savybių išsaugojimo anketas

2) Sukūrė filmuką apie šikšnosparnius

3) Parengė vykusios pamokos gamtoje pristatymą, kurį kartu su filmuku pademonstruos rugsėjo mėnesį kitiems gimnazijos mokiniams

Ačiū už dėmesį